

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Π. ΑΛΠΙΤΣΗ
ΚΑΤΑΝΟΩ ΚΕΙΜΕΝΑ & ΕΚΘΕΤΩ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Σύμβολα

☑ Άσκηση κλειστού τύπου

🗑 Άσκηση ανοιχτού τύπου

📦 Άσκηση τράπεζας θεμάτων

👉 Σημαντική σημείωση

→ Βλέπε απάντηση στο βιβλίο: Σ. Π. Αλπίτση, *Περνώντας από τη θεωρία στην πράξη*
– *Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία Γ' Γενικού Λυκείου*, εκδόσεις αξία

Α΄ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ
- ΆΝΘΡΩΠΟΣ -

1ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α.4. Επιστήμη & Ανθρωπιστική ηθική

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ: σελ. 145-150

ΘΕΜΑ Α: σελ. 149

Επιλεγμένα αποσπάσματα σχετικά με το θέμα όπου εστιάζει η περίληψη:

- Ως βασικό σημείο της μεθόδου της, η επιστήμη βλέπει τα προβλήματα ως προβλήματα μόνο και ψάχνει για την καλύτερη λύση, ανεξάρτητα από προκαταλήψεις και σοβινισμούς. Δεν ρωτάμε ποιος έχει δίκιο, αλλά ποια είναι η αλήθεια.
- Ερευνώντας για την αλήθεια, μαζεύουμε πληροφορίες και τις αναλύουμε με ψυχραιμία, με τιμιότητα που δεν δέχεται συμβιβασμούς, ανεπηρέαστοι από συμφέρον ή συναισθήματα φόβου ή μίσους.
- Δεν παραδεχόμαστε καμία πρόταση χωρίς στέρεες αποδείξεις
- Η επιστήμη δεν προσφέρει κανένα σχέδιο για τον καινούργιο κόσμο. Προσφέρει μόνο το πνεύμα και τις μεθόδους της για τη δημιουργία αυτού του σχεδίου.

☞ Χρειάζεται προσεκτική ανάγνωση του ζητούμενου/θέματος εστίασης της περίληψης, ώστε οι μαθητές/μαθήτριες να αντιληφθούν ότι με τη φράση «να αποδώσετε το περιεχόμενο της έννοιας» η άσκηση αναφέρεται στο «τι είναι» η επιστημονική μέθοδος κι όχι στα οφέλη που προκύπτουν από αυτήν. Αυτό, εξάλλου, δηλώνει και το ρήμα «περιγράφει» στη διατύπωση της άσκησης.

☞ Χρειάζεται προσεκτική ανάγνωση της τελευταίας μεταφορικής αναφοράς ώστε να γίνει αντιληπτό το περιεχόμενό της και να αποδοθεί σωστά, να μην διαστρεβλωθεί.

🔗 Στην παράγραφο ο Άλμπερτ Σεντ-Γκιέργκι περιγράφει την επιστημονική μέθοδο. Αρχικά, σημειώνει ότι οι επιστήμονες επιζητούν απροκατάληπτα την αντικειμενική αλήθεια, προκειμένου να επιλύσουν ό,τι τους προβληματίζει. Πιο συγκεκριμένα, συλλέγουν κι αναλύουν έντιμα και ανυστερόβουλα πληροφορίες, ώστε να αποδείξουν ό,τι εισηγούνται. Ο συγγραφέας καταλήγοντας επισημαίνει ότι η επιστήμη δεν επιβάλλει τρόπο ζωής, αλλά προχωρά σε ανακαλύψεις που οι άνθρωποι αξιοποιούν καθώς εξελίσσονται.

(60 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1^ο : σελ. 149

☞ Χρειάζεται ακριβολογία στη χρήση των επιθέτων, ουσιαστικών και μετοχών, ώστε να αποδοθεί σωστά ο χαρακτήρας του Αϊνστάιν, όπως προκύπτει από το κείμενο.

Ο Άλμπερτ Αϊνστάιν είναι:

- ευαίσθητος («υπάρχουμε για τους συνανθρώπους μας –πρώτιστα γι’ αυτούς που από τα χαμόγελά τους και την καλή τους κατάσταση εξαρτάται η ευτυχία μας»)
- σεμνός («Εκατοντάδες φορές καθημερινά υπενθυμίζω στον εαυτό μου ότι η εσωτερική και εξωτερική μου ζωή εξαρτάται από την εργασία άλλων ανθρώπων, ζωντανών και νεκρών, και πως πρέπει να προσπαθήσω να δίνω στον ίδιο βαθμό που έχω δεχτεί κι ακόμη δέχομαι».)
- ολιγαρκής («Είμαι σε μεγάλο βαθμό αφοσιωμένος σε μια απλή ζωή».)
- καλοκάγαθος («Τα ιδανικά που μου φώτισαν τον δρόμο και που κάθε στιγμή μου έδιναν κουράγιο για να αντιμετωπίσω τη ζωή ευδιάθετα υπήρξαν η Αλήθεια, η Καλοσύνη»)
- αφοσιωμένος επιστήμονας («Χωρίς την έννοια της αδελφότητας με ανθρώπους με παρόμοιες απόψεις, τη φροντίδα για το αντικειμενικό, το αιώνια απραγματοποίητο στον χώρο της τέχνης και της επιστημονικής έρευνας, η ζωή θα μου φαινόταν άδεια».)
- δημοκρατικός και δίκαιος («Το πολιτικό μου ιδεώδες είναι η δημοκρατία. Ας είναι κάθε άνθρωπος σεβαστός και ας μην αφήσουμε κανέναν να θεοποιείται».)
- μετριοφρων («Είναι ειρωνεία της τύχης ότι εγώ ο ίδιος είμαι αποδέκτης υπερβολικού θαυμασμού και σεβασμού από τους συναδέλφους μου, χωρίς να το έχω απαιτήσει και χωρίς να το αξίζω».)
- υπεύθυνος («Ξέρω πολύ καλά τι χρειάζεται για την επιτυχία κάθε σύνθετης επιδίωξης που θα επιχειρούσε, θα κατεύθυνε γενικά και θα αναλάμβανε κάποιος άνθρωπος την ευθύνη της».)
- ανθρωπιστής («Το πολυτιμότερο πράγμα στη μεγαλοπρέπεια της ανθρώπινης ζωής, για εμένα, δεν είναι το κράτος, αλλά το δημιουργικό και ευαίσθητο άτομο, η προσωπικότητα».)
- λογικός (με βάση το σύνολο του αποσπάσματος)

Το κείμενο μας δίνει πολύτιμες πληροφορίες για τον χαρακτήρα του Αϊνστάιν. Αρχικά, αποδεικνύεται ευαίσθητος και καλοκάγαθος, γιατί αγαπούσε τους ανθρώπους, και συνάμα σεμνός, εφόσον αναγνώριζε την αξία της κοινωνικής συνύπαρξης κι αλληλεξάρτησης. Ήταν, ακόμη, ένας αφοσιωμένος-υπεύθυνος επιστήμονας που παρέμεινε ολιγαρκής και μετριοφρων. Το δημοκρατικό του φρόνιμα και η αίσθηση δικαιοσύνης που τον διακατείχε αποδεικνύουν ότι ήταν λογικός και ανθρωπιστής.

(59 λέξεις)

Ερώτημα 2^ο : σελ. 149

Κείμε. 1, 2^η παρ.: «Το πολυτιμότερο πράγμα στη μεγαλοπρέπεια της ανθρώπινης ζωής, για εμένα, δεν είναι το κράτος, αλλά το δημιουργικό και ευαίσθητο άτομο, η προσωπικότητα. Αυτή μόνο δημιουργεί το ευγενές και το θείο, ενώ το κοπάδι, έτσι όπως είναι, παραμένει αποκτηνωμένο και στη σκέψη και στα συναισθήματα».

Κείμε. 2, 3^η παρ.: «Έναν κόσμο, όπου ούτε η ισχύς, ούτε οι μεγάτοι, ούτε τα δηλητηριώδη αέρια θα κρίνουν τη θέση ενός κράτους, παρά μάλλον το σύνολο των γνώσεων, η ηθική του, τα δώρα που προσφέρει στην ανθρωπότητα, η ευτυχία που δίνει στους ανθρώπους, το ύψος, όπου ανεβάζει την ανθρώπινη ζωή».

☞ Μπορούν να επιλεγούν διαφορετικά χωρία των κειμένων και να εντοπιστούν διαφορετικά μέσα.

☞ Εδώ έχουν αναφερθεί όλα τα μέσα των χωρίων που επιλέχθηκαν, ώστε η απάντηση να δίνει περισσότερες επιλογές επαλήθευσης των σωστών απαντήσεων.

Τα κείμενα 1 και 2 επικαλούνται το συναίσθημα του δέκτη. Πιο συγκεκριμένα, ο Άλμπερτ Αϊνστάιν στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 αποθεώνει τον ξεχωριστό άνθρωπο που διαθέτει προσωπικότητα, **περιγράφοντας τον με τρόπο ποιητικό**, ώστε να μας μεταδώσει τον θαυμασμό και την εκτίμηση που νιώθει. Στην περιγραφή αυτή χρησιμοποιεί το **σχήμα άρσης-θέσης** («...δεν είναι το κράτος, αλλά το δημιουργικό και ευαίσθητο άτομο») **ώστε να δώσει έμφαση** στα θετικά χαρακτηριστικά και την αξία αυτού του μοναδικού ανθρώπου. Παράλληλα, χρησιμοποιούνται **μεταφορές**, όπως «κοπάδι», ώστε να διαχωριστεί η σπάνια μονάδα από τη μάζα που πράττει αλόγα, καθώς και **στομφώδες ύφος που το διαμορφώνουν λέξεις με έντονη σημασία**, όπως **το παραθετικό υπερθετικού βαθμού** «το πολυτιμότερο», η λέξη «μεγαλοπρέπεια», η μετοχή «αποκτηνωμένο». Αντίστοιχα, ο Άλμπερτ Σεντ-Γκιέργκι στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 2 **περιγράφει εξίσου ποιητικά** τον ιδανικό κόσμο που ονειρεύεται ως άνθρωπος και επιστήμονας, μεταφέροντας μας έτσι τη συγκίνηση και την ελπίδα του. Ειδικότερα, **με στομφώδες ύφος, που διαμορφώνει το ασύνδετο κλιμακωτό σχήμα** που αξιοποιεί δύο φορές στο απόσπασμα («όπου ούτε η ισχύς, ούτε οι μεγάτοι, ούτε τα δηλητηριώδη αέρια» και «το σύνολο των γνώσεων, η ηθική του, τα δώρα») μας μεταφέρει την αποστροφή του για τον κόσμο όπου η επιστήμη γίνεται όπλο ενάντια στον άνθρωπο και στη συνέχεια τη συγκίνηση και τον θαυμασμό του για τον πραγματικά πολιτισμένο, ειρηνικό και φιλάνθρωπο, κόσμο. Έπειτα, χρησιμοποιούνται **μεταφορές** («δώρα...το ύψος, όπου ανεβάζει την ανθρώπινη ζωή») που φορτίζουν συναισθηματικά τον λόγο, **εμφυσώντας τον θαυμασμό και την ελπίδα** για μία δίκαιη κρατική ηγεσία που θα εγγυηθεί την ευδαιμονία στους πολίτες του. Επομένως, οι συγγραφείς των κειμένων 1 και 2 φορτίζουν επιλεκτικά τον λόγο τους σε σημεία όπου εκφράζουν το όραμά τους για έναν ξεχωριστό άνθρωπο που θα διαμορφώσει έναν δίκαιο κόσμο.

Ερώτημα 3° : σελ. 149

✎ Στο αρχικό χωρίο αξιοποιείται η ενεργητική σύνταξη, η οποία μετατρέπεται σε παθητική ως εξής:

«Καμία πρόταση δεν γίνεται παραδεκτή από εμάς χωρίς στέρεες αποδείξεις, γνωρίζοντας ότι ψευδείς ανακοινώσεις γίνονται ακόμα και από τις κυβερνήσεις».

Μετά τη μετατροπή της σύνταξης το ύφος του κειμένου διαφοροποιείται. Πιο συγκεκριμένα, ενώ αρχικά ήταν πιο απλό και οικείο, έπειτα έγινε απρόσωπο, τυπικό και πιο επίσημο, εφόσον η ενέργεια μεταφέρθηκε από το υποκείμενο στο αποτέλεσμα της δράσης του.

ΘΕΜΑ Γ : σελ. 150

✎ Στο απόσπασμα αναδεικνύεται ο ξεχωριστός τρόπος σκέψης του επιστήμονα που διαφέρει σημαντικά από εκείνον του παιδιού. Αρχικά, μέσω της **αλληγορικής σύγκρισης** του βασιλιά με τον χωριάτη υπήκοο, «Όταν, όμως, φορέσουν τα ίδια ρούχα χωριάτης και βασιλιάς, τότε τα παιδιά δεν μπορούν να κάνουν διάκριση ανάμεσά τους», ο Νάρκισσος προσπαθεί να αποδείξει στον Χρυσόστομο ότι τα παιδιά εντοπίζουν μόνο τις εμφανείς διαφορές, σε αντίθεση με τον επιστήμονα του οποίου η σκέψη εμβαθύνει. Στη συνέχεια, μέσω της **προσωποποίησης** της επιστήμης, «...η επιστήμη δεν είναι πιο έξυπνη από ένα παιδί, μα είναι πιο υπομονετική. Ενεργεί πιο μεθοδικά και αντιλαμβάνεται περισσότερα απ' τις χοντρές διαφορές», αισθητοποιείται η υπομονή και η μεθοδικότητα του επιστήμονα ως προς τον τρόπο που εξετάζει την ουσία των πραγμάτων, σε αντίθεση με το παιδί που αρκείται στις «χοντρές διαφορές», γιατί είναι πιο ανυπόμονο και βιαστικό. Τέλος, ο Νάρκισσος, αξιοποιώντας το **σχήμα άρσης-θέσης** («Δεν λέω: “Το μυαλό σου είναι οξύτερο”, ούτε “είσαι καλύτερος ή χειρότερος από μένα”. Λέω απλώς: “Εσύ δεν είσαι εγώ”»), απαντά διευκρινιστικά στον Χρυσόστομο ότι οι επιστήμονες δεν επισημαίνουν τις διαφορές, επειδή σκέφτονται αλφαριθμητικά και θέλουν να αποδείξουν την ανωτερότητά τους, αλλά λειτουργούν με μόνο κίνητρο την αντικειμενική ανακάλυψη της αλήθειας, σε αντίθεση με τα παιδιά που αφελώς θεωρούν ότι «ακονίζουν το μυαλό τους χωρίς την επιστήμη».

Προσωπικά, διαβάζοντας τη συνομιλία του Νάρκισσου με τον Χρυσόστομο, διαπιστώνω ότι πράγματι ο επιστήμονας σκέφτεται διαφορετικά από ένα παιδί, εφόσον δεν βιάζεται και είναι πιο ώριμος και μεθοδικός. Εκτιμώ ότι η κύρια διαφορά ανάμεσά τους είναι ότι έχουν διαφορετικούς στόχους: ο επιστήμονας θέλει να ανακαλύψει την αλήθεια, ενώ το παιδί λειτουργεί παρορμητικά στοχεύοντας κυρίως στην απόλαυση που του προσφέρει κάθε εμπειρία.

(196 λέξεις)

→ Εντόπισε τους παραπάνω κειμενικούς δείκτες στο βιβλίο: Σ. Π. Αλπίτση, Περνώντας από τη θεωρία στην πράξη – Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία Γ' Γενικού Λυκείου, εκδόσεις αξία

→ αλληγορία: σελ. 266

→ σχήμα προσωποποίησης: σελ. 268

ΘΕΜΑ Δ : σελ. 150

Ομιλία μέλους μαθητικής ομάδας που διακρίθηκε σε μαθητικό διαγωνισμό μαθηματικής σκέψης:

- Εξωτερικά χαρακτηριστικά: προσφώνηση, επιφώνηση.
- Εσωτερικές αναφορές:
 - ✓ πρόλογος: α) τιμητική αναφορά στην εκδήλωση και ευχαριστίες για τη φιλοξενία της εκδήλωσης στο μαθηματικό τμήμα του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.).
β) αναφορά στον λόγο της εκδήλωσης: Το σχολείο σας διακρίθηκε σε μαθητικό διαγωνισμό μαθηματικής σκέψης.
- Λογική απόδειξη του θέματος με ορθά επιχειρήματα (έγκυρα και αληθή) και τεκμήριο-αυθεντία ή επιστημονικό δεδομένο.
- Αυστηρή οργάνωση.
- Κυριολεκτική γλώσσα και άλλες γλωσσικές επιλογές της επιχειρηματολογίας που θα χρησιμοποιήσουμε εδώ: αποφαντικές προτάσεις με ρήματα σε έγκλιση οριστική που δηλώνουν βεβαιότητα, προτάσεις επιθυμίας σε έγκλιση υποτακτική που δηλώνουν επιθυμία, χρέος και προτροπή, ακριβολογία, ειδικούς όρους, διαρθρωτικές λέξεις-φράσεις που δηλώνουν: αίτιο, αποτέλεσμα, συμπέρασμα κ.τλ.
- Ο πομπός ενδείκνυται να εκφραστεί σε ορισμένα σημεία του Β' Σκέλους κυρίως σε α' πληθυντικό, εκπροσωπώντας έτσι το σύνολο των μαθητών/μαθητριών, ώστε να ταυτιστεί με το νεανικό κοινό. Το β' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο μπορεί να χρησιμοποιηθεί επιλεκτικά, προκειμένου ο πομπός να απευθυνθεί με επίσημο ύφος και ευγενικό τόνο προς τους εκλεκτούς διοργανωτές της εκδήλωσης.

σελ. 151: Κρατώ σημειώσεις από τα κείμενα αναφοράς που θα με

βοηθήσουν να αποδείξω τις θέσεις μου και να εμπλουτίσω το περιεχόμενο του κειμένου που θα γράψω.

Κείμενα 1:

- ✓ Εκατοντάδες φορές καθημερινά υπενθυμίζω στον εαυτό μου ότι η εσωτερική και εξωτερική μου ζωή εξαρτάται από την εργασία άλλων ανθρώπων, ζωντανών και νεκρών, και πως πρέπει να προσπαθήσω να δίνω στον ίδιο βαθμό που έχω δεχτεί κι ακόμη δέχομαι. (Β' Σκέλος)
- ✓ Είμαι σε μεγάλο βαθμό αφοσιωμένος σε μια απλή ζωή. (Β' Σκέλος)
- ✓ Χωρίς την έννοια της αδελφότητας με ανθρώπους με παρόμοιες απόψεις, τη φροντίδα για το αντικειμενικό, το αιώνια απραγματοποίητο στον χώρο της τέχνης και της επιστημονικής έρευνας, η ζωή θα μου φαινόταν άδεια. (Β' Σκέλος)
- ✓ Οι καθημερινοί στόχοι της ανθρώπινης προσπάθειας –περιουσία, επιφανειακή επιτυχία, πολυτέλεια– πάντοτε μου φαίνονταν περιφρονητέοι. (Β' Σκέλος)
- ✓ Το πολιτικό μου ιδεώδες είναι η δημοκρατία. Ας είναι κάθε άνθρωπος σεβαστός και ας μην αφήσουμε κανέναν να θεοποιείται (Β' Σκέλος)
- ✓ Το πολυτιμότερο πράγμα στη μεγαλοπρέπεια της ανθρώπινης ζωής, για εμένα, δεν είναι το κράτος, αλλά το δημιουργικό και ευαίσθητο άτομο, η προσωπικότητα. (Β' Σκέλος)

Κείμενο 2:

- ✓ Το πνεύμα της επιστήμης βασίζεται στην καλή θέληση, τον αλληλοσεβασμό και την ανθρώπινη αλληλεγγύη. (Β' Σκέλος)
- ✓ η επιστήμη δεν ανήκει σε ένα μοναδικό κράτος ή φυλή, αλλά αποτελεί κοινή ιδιοκτησία του ανθρώπου (Α' Σκέλος)
- ✓ Εμείς οι επιστήμονες μπορούμε να συζητήσουμε τα προβλήματά μας ειρηνικά, ακόμη και αν οι κυβερνήσεις θα ήθελαν να μας δουν χωρισμένους σαν εχθρούς. (Β' Σκέλος)
- ✓ Ως βασικό σημείο της μεθόδου της, η επιστήμη βλέπει τα προβλήματα ως προβλήματα μόνο και ψάχνει για την καλύτερη λύση (Α' Σκέλος)
- ✓ Ερευνώντας για την αλήθεια, μαζεύουμε πληροφορίες και τις αναλύουμε με ψυχραιμία (Α' Σκέλος)
- ✓ τιμότητα που δεν δέχεται συμβιβασμούς, ανεπηρέαστοι από συμφέρον ή συναισθήματα φόβου ή μίσους (Β' Σκέλος)
- ✓ Αν έχουμε έναν εχθρό, στη δουλειά μας τον βλέπουμε σαν συνεργάτη, μαζί με τον οποίο θα βρούμε την αλήθεια και την καλύτερη λύση. (Β' Σκέλος)
- ✓ Αυτά είναι τα θεμέλια της επιστήμης και αποτελούν τη μοναδική μέθοδο για την οικοδόμηση ενός ασφαλούς νέου κόσμου που θα λύσει τις διαφορές ανάμεσα στα κράτη, θα δώσει ειρήνη χωρίς φόβο, πείνα και αρρώστιες, με αφάνταστο πλούτο, αξιοπρέπεια και ευτυχία, έναν κόσμο βασισμένο όχι στη βία, αλλά στην ευπρέπεια, στην ισότητα και στην καλή θέληση. (Α' Σκέλος)
- ✓ Δεν ονειρεύομαι καμιά ουτοπία, παρά μόνο έναν κόσμο όπου τα προβλήματα δεν θα λύνονται με τη βία, αλλά με την ευφυΐα, την καλή θέληση και την ισότητα. (Α & Β' Σκέλος)
- ✓ ευτυχία που δίνει στους ανθρώπους, το ύψος, όπου ανεβάζει την ανθρώπινη ζωή (Α' Σκέλος)

✎ Στο υπόδειγμα που ακολουθεί έχει χρησιμοποιηθεί πορτοκαλί γραφή σε σημεία που εμπνεύστηκε ο πομπός από τα κείμενα αναφοράς που μελέτησε. Επίσης, τα επιχειρήματα που «έχτισε» ο/η συγγραφέας έχουν εμπλουτιστεί με τη βοήθεια του υλικού που μελέτησε στις σελίδες της ενότητας του βιβλίου (σελ. 131-134 & 137-139)

Σεβαστέ Πρύτανη
του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών,
Αξιότιμε Πρόεδρε του τμήματος Μαθηματικών
του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών¹,
Σεβαστοί εκπρόσωποι της πολιτικής
και πνευματικής ηγεσίας του τόπου,
Κυρίες και κύριοι²,

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω εκ μέρους της ομάδας του Ομίλου Μαθηματικών του σχολείου μου για την τιμή που μας αποδίδετε σήμερα με τη βράβευση των προσπαθειών μας στο Τμήμα Μαθηματικών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το πανεπιστήμιο είναι ένας χώρος με ξεχωριστή σημασία, γιατί προετοιμάζει εκείνους που θα συνεισφέρουν αύριο με τις γνώσεις και το ηθικό ανάστημά τους στην πρόοδο της ανθρωπότητας.

Ασφαλώς είναι πολύ σημαντικό οι νέοι να εντρυφούν στις επιστήμες και να τις σπουδάζουν με ζήλο. Κι αυτό, γιατί η επιστήμη αποκαλύπτει στον άνθρωπο την αλήθεια που, ως έλλογο ον, επιζητά, τόσο για να ικανοποιήσει τη φιλομάθειά του όσο και για να την αξιοποιήσει, προκειμένου να βελτιώσει τις συνθήκες της ζωής του. Από αυτήν τη σκοπιά, η επιστήμη αποτελεί τη μοναδική μέθοδο για την οικοδόμηση ενός ασφαλούς νέου τρόπου ζωής, που θα ευνοεί τη διακρατική συνεργασία, την εδραίωση της ειρήνης, την πάταξη του φόβου που προκαλεί η άγνοια, την αντιμετώπιση της πείνας και της αρρώστιας, ώστε ο άνθρωπος να ζει ευτυχισμένος και αξιοπρεπής σε έναν ισότιμο, δίκαιο κόσμο. Όλα αυτά τα αγαθά που μας εγγυάται η επιστημονική γνώση αποδεικνύονται σημαντικά, προκειμένου εμείς οι νέοι να έρθουμε σε επαφή με τις επιστήμες και να συνδημιουργήσουμε τον κόσμο του μέλλοντος.

Η ενασχόλησή μας αυτή προϋποθέτει, ασφαλώς, ηθικές αρετές που πρέπει να μας διακρίνουν, ώστε με το έργο μας να ωφελήσουμε ουσιαστικά την κοινωνία. Πρώτιστο καθήκον μας είναι να αποδειχθούμε φιλομαθείς, δημιουργικοί μα και μετριοφρονες. Η τελευταία είναι σπάνια αρετή που ο άνθρωπος κατακτά ασκώντας συνεχώς την αυτοκριτική του και επιδεικνύοντας αυτοσυγκράτηση, ώστε οι διακρίσεις και το κοινωνικό κύρος που προσδίδει η ενασχόληση με την επιστήμη να μην υπονομεύσουν την πίστη μας στην ισότητα, την ανιδιοτέλεια, τη δικαιοσύνη. Πρέπει πάντα να θυμόμαστε πως το πνεύμα της επιστήμης βασίζεται στην καλή θέληση, τον αλληλοσεβασμό και την ανθρώπινη αλληλεγγύη και πως ο επιστήμονας οφείλει να είναι έντιμος, ανεπηρέαστος από δόλιες σκοπιμότητες, συναισθήματα φόβου ή μίσους, ώστε να εργάζεται προς όφελος όλων. Τέλος, πρέπει να συναισθάνεται την ηθική ευθύνη που φέρει για ό, τι ανακαλύπτει, ώστε να εναντιώνεται σε επικίνδυνες εφαρμογές της επιστημονικής έρευνας.

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω θερμά για την πρωτοβουλία σας να μας τιμήσετε στον χώρο του ελληνικού πανεπιστημίου. Ο σπουδαίος επιστήμονας του 20^{ου} αιώνα Άλμπερτ Αϊνστάιν είχε δηλώσει ότι το πολυτιμότερο πράγμα στη μεγαλοπρέπεια της ανθρώπινης ζωής είναι το δημιουργικό και ευαίσθητο άτομο, η προσωπικότητα. Αυτό, νομίζω, συνοψίζει εύστοχα το όραμά του για το μέλλον της επιστήμης που είναι ένας ασφαλής δρόμος προς τη δημιουργία και την ευδαιμονία, αρκεί οι πρωτεργάτες της να είναι ξεχωριστές προσωπικότητες: άνθρωποι ευφυείς και συνάμα ευαίσθητοι ανθρωπιστές.

Σας ευχαριστούμε πολύ για την τιμή που μας επιφυλάξατε!

(426 λέξεις)

¹ Η προσφώνηση «Αξιότιμε» είναι λιγότερο επίσημη από «Σεβαστέ». Ωστόσο, εδώ προηγείται η προσφώνηση στον πρόεδρο του Μαθηματικού Τμήματος που φιλοξενεί την εκδήλωση κι έπειτα η απεύθυνση στην πολιτική και πνευματική ηγεσία του τόπου, καθώς η θεματική διατύπωση είναι γενική και δεν αναφέρεται σε άτομο-α με ιδιαίτερο/συγκεκριμένο πολιτικό αξίωμα απέναντι στο οποίο θα έπρεπε να προηγηθεί η απεύθυνση (π.χ. Πρωθυπουργός, Υπουργός, Υφυπουργός κ.τλ.).

² Αυτή η προσφώνηση μπορεί να αντικατασταθεί από επιμέρους προσφωνήσεις όπως: Αγαπητοί γονείς, εκπαιδευτικοί και μαθητές/μαθήτριες,

2ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α.4. Επιστήμη & Ανθρωπιστική ηθική

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ: σελ. 152-157

ΘΕΜΑ Α: σελ. 155

Επιλεγμένα αποσπάσματα σχετικά με το θέμα όπου εστιάζει η περίληψη:

- διχάζει το αν πρέπει να επιτρέπεται η προληπτική λήψη δείγματος DNA
- έχει ανοίξει ο διάλογος για τη δημιουργία ή όχι υβριδικών εμβρύων από τους επιστήμονες
- η επιθυμία ενός ζευγαριού...να κάνουν προεμφυτευτικό έλεγχο
- Η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η εξέλιξη της ιατρικής, η πρόοδος...της επιστήμης έχουν δημιουργήσει μια σειρά από νέους προβληματισμούς για τις ηθικές και νομικές συνέπειες των καινοτόμων εφαρμογών τους.
- «Στην κοινωνία της διακινδύνευσης καθίσταται επιτακτική τόσο η ανάγκη της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τη ραγδαία εξέλιξη των σύγχρονων τεχνολογιών, όσο και η ανάγκη διαμόρφωσης κατάλληλων μηχανισμών για την αποτροπή των δυσμενών συνεπειών που προκύπτουν από αυτήν την εξέλιξη»
- Τη σκυτάλη πρέπει να λάβει ο νομοθέτης.
- υπάρχει ανάγκη διαμόρφωσης ενός νέου κλάδου δικαίου για τα θέματα «διαχείρισης ζωής»

 Η τελευταία αναφορά, μπορεί να λειτουργήσει και ως κατακλείδα της περίληψης.

 Με αφορμή τις σύγχρονες επιστημονικές ανακαλύψεις και τις τεχνικές εφαρμογές τους το κείμενο εκθέτει ορισμένους προβληματισμούς των ειδικών. Αρχικά, επισημαίνεται ότι διχάζουν ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση του ανθρώπινου γονιδιώματος, εφόσον ανακύπτουν ηθικά και νομικά διλήμματα, εξού και διακεκριμένοι επιστήμονες θεωρούν αναγκαία προϋπόθεση τη διασφάλιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, υποστηρίζεται η σύσταση ενός κλάδου δικαίου που θα διαχειρίζεται θέματα γενετικής και βιολογίας.

(63 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

 Ερώτημα 1^ο : σελ. 155

α. ΛΑΘΟΣ

β. ΣΩΣΤΟ Η συντάκτρια Λ. Γιάνναρου

γ. ΣΩΣΤΟ

δ. ΛΑΘΟΣ

ε. ΣΩΣΤΟ

Ερώτημα 2° : σελ. 156

 Χαρακτηριστικά του άρθρου που έχει το Κείμενο 1 είναι:

α) ο επικαιρικός του χαρακτήρας: 1^η παρ. «Τη χώρα διχάζει, επίσης, το αν πρέπει να επιτρέπεται η προληπτική λήψη δείγματος DNA από τα παιδιά... Στην Αγγλία, έχει ανοίξει ο διάλογος για τη δημιουργία ή όχι υβριδικών εμβρύων από τους επιστήμονες» και στη 2^η παρ. «για τα οποία ο διάλογος στην Ελλάδα μόλις τώρα δειλά-δειλά ανοίγει». Το χωρίο **ενημερώνει** το αναγνωστικό κοινό για σύγχρονα ζητήματα που ανακύπτουν σχετικά με την επιστημονική έρευνα, εξού και **τα ρήματα βρίσκονται σε χρόνο ενεστώτα, γιατί αναφέρεται σε γεγονότα της επικαιρότητας**. Στο πρώτο χωρίο **χρησιμοποιείται και ο παρακείμενος** ο οποίος καταδεικνύει ότι **το ζήτημα** του διαλόγου γύρω από ζητήματα για τη δημιουργία ή όχι υβριδικών εμβρύων **έχει ήδη ξεκινήσει και εξακολουθεί να επηρεάζει το παρόν** (ο διάλογος των επιστημόνων συνεχίζεται/βρίσκεται σε εξέλιξη), ενώ στο δεύτερο χωρίο **το χρονικό επίρρημα «τώρα»** ενημερώνει, επίσης, για μία σύγχρονη εξέλιξη. Επομένως, **το άρθρο διαθέτει το διακριτικό στοιχείο/»αστέρι» της επικαιρότητας**.

β) στο κείμενο κυριαρχεί το απρόσωπο-ουδέτερο ύφος: 1^η παρ. «Στις ΗΠΑ, η έρευνα στα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα **αποτέλεσε** σημείο προεκλογικής αντιπαράθεσης μεταξύ Δημοκρατικών και Ρεπουμπλικάνων. Τη χώρα **διχάζει...**», 2^η παρ. «Τα παραπάνω **μοιάζουν** ασύνδετα μεταξύ τους, ωστόσο έχουν ένα κοινό σημείο: **εγείρουν** κάποιου είδους ηθικό δίλημμα». Τα ρήματα βρίσκονται σε **γ' πρόσωπο**, ώστε το κείμενο να χαρακτηρίζεται από **αντικειμενικό τόνο, προκειμένου οι αναγνώστες/αναγνώστριες να επεξεργάζονται λογικά όσα διαβάζουν**.

γ) σχόλιο ξένου προσώπου: 3^η παρ. Στην κοινωνία της διακινδύνευσης καθίσταται επιτακτική τόσο η ανάγκη της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τη ραγδαία εξέλιξη των σύγχρονων τεχνολογιών, όσο και η ανάγκη διαμόρφωσης κατάλληλων μηχανισμών για την αποτροπή των δυσμενών συνεπειών που προκύπτουν από αυτήν την εξέλιξη», **τόνισε χθες ο αν. καθηγητής Νομικής Πανεπιστημίου Θράκης, κ. Απ. Γέροντας** και «Τίτλος «εύγλωττος», **σύμφωνα με τον ομότιμο καθηγητή Αστικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών και πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, κ. Γ. Κουμάντο**, καθώς, όπως είπε στην «Κ», «οι κανόνες ηθικής, όταν αποκρυσταλλώνονται και αποκτούν ευρύτερη συναίνεση, μετατρέπονται σε κανόνες δικαίου». Έτσι, το κείμενο **αποκτά κύρος**, καθώς το επιστημονικό θέμα που θίγει σχολιάζεται από ειδικούς επί του θέματος και αποκτά **πειστικότητα**.

Ερώτημα 3° : σελ. 156

 Μετατροπή του χωρίου από πλάγιο σε ευθύ λόγο:

Η εταιρεία ισχυρίζεται: «Τα ζευγάρια που χρησιμοποιούν την υπηρεσία μας μπορούν να αποκτήσουν ένα παιδί που είναι, κατά μέσο όρο, έξι μονάδες IQ εξυπνότερο από το παιδί που θα είχαν αποκτήσει με φυσική σύλληψη».

Βρίσκω πιο αποτελεσματική τη χρήση του πλάγιου λόγου στο συγκεκριμένο χωρίο, γιατί το απρόσωπο ύφος που διαμορφώνει ταιριάζει περισσότερο στο άρθρο με θέμα επιστημονικό. [περαιτέρω σχόλιο: Εξάλλου, είναι πιο εύστοχη η χρήση του ευθέος λόγου στη συνέχεια, όπου αναφέρονται τα λόγια των αυθεντιών-συγκεκριμένων

καθηγητών πανεπιστημίου που είναι ειδικοί στο θέμα. Έτσι, ο λόγος αποκτά υφολογική ποικιλία.]

ΘΕΜΑ Γ : σελ. 156

 Κατά τη γνώμη μου **το βασικό μήνυμα του ποιήματος είναι ότι ορισμένοι άνθρωποι διστάζουν να πάρουν τολμηρές αποφάσεις.** Αρχικά, από τον **τίτλο** ακόμη, «CHE FECE... IL GRAN RIFIUTO» το ποιητικό υποκείμενο φαίνεται ότι με τα **αποσιωπητικά** αφήνει έναν αίολο υπαινιγμό αναφορικά με την τάση εκείνων που λένε «ΟΧΙ» στις προκλήσεις της ζωής. Ίσως η στίξη δηλώνει τον δισταγμό τους ή υπαινίσσεται ότι δυστυχώς δεν έχουν το θάρρος να ξεφύγουν από την ασφάλειά τους, ανατρέποντας τα δεδομένα της ζωής. Στη συνέχεια, μέσω της **σύγκρισης-αντίθεσης** εκείνων που έχουν «έτοιμο το Ναι» και των «αρνηθέντων» καταδεικνύεται ότι οι πρώτοι πηγαίνουν «στην τιμή και την πεποίθησί» τους, ακολουθούν δηλαδή όσα θεωρούν ότι θα δώσουν αξία στη ζωή τους, ενώ οι άνθρωποι του ΟΧΙ παραμένουν σταθεροί και αμετανόητοι. Τέλος, **το ποιητικό υποκείμενο, σχολιάζοντας στην εμβόλιμη φράση που βρίσκεται ανάμεσα σε παύλες**, «Κι όμως τον καταβάλλει//εκείνο τ' όχι –το σωστό– εις όλην την ζωή του», θεωρεί ότι εκείνοι που αρνούνται τις προκλήσεις βασανίζονται από το βάρος της απόφασής τους, ίσως γιατί κατά βάθος θα ήθελαν να είχαν το θάρρος να αποδεχτούν την πρόκληση, σβήνοντας τον φόβο για το ενδεχόμενο λάθος.

Προσωπικά δεν φοβάμαι να πω «ΝΑΙ» στις προκλήσεις, να ρισκάρω να ζήσω νέες εμπειρίες, ακόμη κι αν κάποια στιγμή κάνω μία άστοχη επιλογή. Δεν μπορώ να λειτουργώ υπό τον συνεχή φόβο του αύριο ούτε έχει νόημα να απαιτώ από τον εαυτό μου να μην κάνει λάθη. Εξάλλου, από τα λάθη μας μαθαίνουμε.

Ένα διαφορετικό προσωπικό σχόλιο:

Προσωπικά, πιστεύω ότι οι άνθρωποι δεν μπορούν να διακριθούν τόσο απόλυτα σε ανθρώπους του «ΝΑΙ» ή του «ΟΧΙ». Εγώ εξετάζω προσεχτικά τις πιθανότητες επιτυχίας ή αποτυχίας που ενέχει μια κρίσιμη απόφασή μου σε ένα σοβαρό ζήτημα. Όμως, λέω αυθόρμητα «ΝΑΙ» σε καθημερινές χαρές της ζωής που με ενθουσιάζουν, γιατί διαφορετικά θα έπληττα ζώντας συμβατικά.

(206 και 208 λέξεις)

→ **Εντόπισε τους παραπάνω κειμενικούς δείκτες στο βιβλίο:** Σ. Π. Αλπίτση, *Περνώντας από τη θεωρία στην πράξη – Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία Γ' Γενικού Λυκείου*, εκδόσεις αξία

→ **αποσιωπητικά:** σελ. 248

→ **σύγκριση-αντίθεση:** σελ. 204-205 & 208

→ **σχόλιο του αφηγητή:** σελ. 442 & **διπλή παύλα:** σελ. 250-251

ΘΕΜΑ Δ : σελ. 156-157

Κείμενο επιχειρηματολογίας:

- Προλογική αναφορά: προβληματισμός που προκάλεσε η ανάγνωση κειμένων αναφοράς και η παρακολούθηση της ταινίας Gattaca.
- Λογική απόδειξη του θέματος με ορθά επιχειρήματα (έγκυρα και αληθή) και τεκμήρια όπως παραδείγματα από την καθημερινή ζωή.
- Αυστηρή οργάνωση: πρόλογος-κύριο μέρος-επίλογος
- Υφολογική ποικιλία: κυριαρχεί το ουδέτερο-απρόσωπο ύφος με κάποια σημεία λογοτεχνικού και πιο οικείου ύφους: Κυριολεκτική γλώσσα και άλλες γλωσσικές επιλογές της επιχειρηματολογίας που θα χρησιμοποιήσουμε εδώ: ειδικό λεξιλόγιο, διαρθρωτικές λέξεις-φράσεις που δηλώνουν: αποτέλεσμα, συμπέρασμα, αποφαντικές προτάσεις με ρήματα σε έγκλιση οριστική και προτάσεις επιθυμίας που δηλώνουν χρέος κ.τλ.
- Κυριαρχεί το γ' πρόσωπο. Όμως ο πομπός μπορεί επιλεκτικά να εκφραστεί σε α' ενικό ρηματικό πρόσωπο στο Α' Σκέλος, καθώς στο δοκίμιο «δοκιμάζει» τις απόψεις του σε ύφος πιο προσωπικό σε κάποια σημεία, αλλά και σε α' πληθυντικό όταν επιδιώκει την ταύτιση ή την παρότρυνση των αναγνωστών.

σελ. 157: Κρατώ σημειώσεις από τα κείμενα αναφοράς που θα με βοηθήσουν να αποδείξω τις θέσεις μου και να εμπλουτίσω το περιεχόμενο του κειμένου που θα γράψω.

Κείμενο 1:

- ✓ Η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η εξέλιξη της ιατρικής, η πρόοδος (με εισαγωγικά ή χωρίς) της επιστήμης έχουν δημιουργήσει μια σειρά από νέους προβληματισμούς για τις ηθικές και νομικές συνέπειες των καινοτόμων εφαρμογών τους. (Α' Σκέλος)
- ✓ «Στην κοινωνία της διακινδύνευσης καθίσταται επιτακτική τόσο η ανάγκη της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τη ραγδαία εξέλιξη των σύγχρονων τεχνολογιών, όσο και η ανάγκη διαμόρφωσης κατάλληλων μηχανισμών για την αποτροπή των δυσμενών συνεπειών που προκύπτουν από αυτήν την εξέλιξη» (Α' & Β' Σκέλος)
- ✓ «οι κανόνες ηθικής, όταν αποκρυσταλλώνονται και αποκτούν ευρύτερη συναίνεση, μετατρέπονται σε κανόνες δικαίου» (Β' Σκέλος)
- ✓ υπάρχει ανάγκη διαμόρφωσης ενός νέου κλάδου δικαίου για τα θέματα «διαχείρισης ζωής». «Γιατί, αν η βιοηθική θα εξακολουθεί να μας δείχνει τον πλούτο των επιχειρηματολογιών που συγκρούονται σε έναν ατέρμονο διάλογο, η νομική επιστήμη θα πρέπει να αναλάβει το μεγάλο βάρος των πρακτικών λύσεων» (Β' Σκέλος)

Κείμενο 2:

- ✓ Η νεοσύστατη αμερικανική επιχείρηση Heliospect Genomics έχει εγκαινιάσει μια υπηρεσία που επιτρέπει στους γονείς που τεκνοποιούν μέσω εξωσωματικής γονιμοποίησης να επιλέγουν το έμβρυο που είναι πιθανότερο να έχει τα επιθυμητά χαρακτηριστικά, όπως IQ, ύψος (Α' Σκέλος)

- ✓ Η εταιρεία ισχυρίζεται ότι τα ζευγάρια που χρησιμοποιούν την υπηρεσία της μπορούν να αποκτήσουν ένα παιδί που είναι, κατά μέσο όρο, έξι μονάδες IQ εξυπνότερο από το παιδί που θα είχαν αποκτήσει με φυσική σύλληψη. (Α' Σκέλος)
- ✓ Ορισμένοι φοβούνται ότι η τεχνολογία θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια διαστρωματωμένη κοινωνία τύπου Gattaca, με μια γενετικά ανώτερη τάξη και μια φυσικά γεννημένη κατώτερη τάξη. (Α' Σκέλος)
- ✓ Υποσημείωση: ¹Το GATTACA, μια ταινία που σκηνοθέτησε ο Andrew Niccol, κυκλοφόρησε πριν 26 χρόνια. Η ταινία περιγράφει μια δυστοπική μελλοντική κοινωνία, όπου οι άνθρωποι διακρίνονται σε «Valids» και «In-Valids», δηλαδή εκείνους που έχουν συλληφθεί μέσω γενετικής μηχανικής και εκείνους που γεννήθηκαν χωρίς. Οι δεύτεροι θεωρούνται κατώτεροι, γιατί η ζωή τους είναι προδιαγεγραμμένη από γενετικές αλλαγές που δεν ελέγχθηκαν πριν τη γέννησή τους. (Α' Σκέλος)

🔍 Στο υπόδειγμα που ακολουθεί έχει χρησιμοποιηθεί πορτοκαλί γραφή σε σημεία που εμπνεύστηκε ο πομπός από τα κείμενα αναφοράς που μελέτησε. Επίσης, τα επιχειρήματα που «έχτισε» ο/η συγγραφέας έχουν εμπλουτιστεί με τη βοήθεια του υλικού που μελέτησε στις σελίδες της ενότητας του βιβλίου (σελ. 141, 137-139)

Η μελέτη του ανθρώπινου γονιδιώματος «χτυπά την πόρτα» της βιοηθικής

Δημοσιεύματα στον τύπο και μια ταινία με τον τίτλο «Gattaca» προβληματίζουν αναφορικά με σύγχρονες ανακαλύψεις στον τομέα της γενετικής. Η αποκωδικοποίηση και αντιγραφή του ανθρώπινου γονιδιώματος γεννούν σοβαρά ερωτηματικά αναφορικά με τους κινδύνους που εγκυμονούν για την προσωπική και επαγγελματική ζωή του ατόμου, του οποίου τα δικαιώματα πρέπει να περιφρουρηθούν.

Οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι αφορούν τόσο στην προσωπική ζωή, δηλαδή στις ερωτικές και οικογενειακές σχέσεις, όσο και στις επαγγελματικές. Εν προκειμένω, η **είδηση ότι στις Η.Π.Α. επιτρέπεται στους γονείς που τεκνοποιούν μέσω εξωσωματικής γονιμοποίησης να επιλέγουν το έμβρυο με τα επιθυμητά χαρακτηριστικά** αλλάζει τα δεδομένα. Πιο συγκεκριμένα, αν αυτές οι εφαρμογές διαδοθούν, θα γεννιούνται άτομα εμφανίσιμα και πιο θελκτικά-γοητευτικά. Οι υπόλοιποι «κοινοί θνητοί» θα παλεύουν να ανταγωνιστούν τους ωραιότερους **«Valids»**, υποφέροντας από μοναξιά, ζήλεια, φθόνο, ανασφάλεια. Αντίστοιχα οι γονείς θα επιζητούν τα έμβρυα με το «τέλειο» DNA, όμορφα, έξυπνα, απόλυτα υγιή παιδιά, για τα οποία θα μπορούν να επαίρονται, ενώ τα «κατώτερα» γενετικά δεν θα γεννιούνται ποτέ! Παρόμοια και στην επαγγελματική ζωή, οι εργοδότες δεν αποκλείεται να ζητούν να έχουν πρόσβαση στον προσωπικό ιατρικό φάκελο κάθε εργαζομένου, ώστε να προσλαμβάνουν εκείνους με το υψηλότερο IQ, ως πιο ανταγωνιστικούς-αποδοτικούς, καθώς και τους πιο υγιείς, ώστε να μειώνεται για τις επιχειρήσεις ο κίνδυνος κάλυψης αναρρωτικών αδειών. Συγκεφαλαιώνοντας, το πιθανότερο είναι ότι ο χαρακτήρας των ανθρώπων θα έρθει σε δεύτερη μοίρα και η μοναδικότητα-διαφορετικότητα θα αντιμετωπίζονται με καχυποψία.

Είμαστε έτοιμοι να ζήσουμε σε έναν αψεγάδιαστο κόσμο; Την απάντηση έδωσε ο σπουδαίος υπερρεαλιστής ζωγράφος Σαλβαντόρ Νταλί: «Μη φοβάστε την τελειότητα! Δεν θα την πετύχετε ποτέ». Μολαταύτα, **καθίσταται επιτακτική ανάγκη η**

νομική προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως η ζωή κι η αξιοπρέπεια, εφόσον βέβαια προβλεφθούν οι κατάλληλοι νομικοί μηχανισμοί που θα αποτρέψουν κάθε πιθανό κίνδυνο της γενετικής. Η ευθύνη βαρύνει ασφαλώς τις ηγεσίες των κρατών, καθώς και αρμόδιους οργανισμούς, αλλά και το σύνολο της επιστημονικής κοινότητας που γνωρίζει καλύτερα από όλους κάθε πιθανό κίνδυνο και πρέπει εγκαίρως να ενημερώσει για αυτόν τους ιθύνοντες. Ειδικότερα, οι επιστήμονες οφείλουν να είναι έντιμοι, ειλικρινείς και δημοκρατικοί, ώστε να αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο προς όφελος της ανθρωπότητας τις ανακαλύψεις της γενετικής, αποφεύγοντας εφαρμογές που εξυπηρετούν ιδιοτελή συμφέροντα και ματαιόδοξες προθέσεις που συντείνουν στην ανισότητα.

Αναντίρρητα, η προγενετική ανάλυση του ανθρώπινου γονιδιώματος, η κλωνοποίηση και άλλες συναφείς ανακαλύψεις μπορεί να αποδειχθούν σωτήριες για την ανθρωπότητα, αν αξιοποιηθούν με σύνεση. Ωστόσο, πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουμε ότι κανένας σκοπός δίχως σεβασμό στην ανθρώπινη ύπαρξη και μοναδικότητα δεν πρέπει να προέχει.

(398 λέξεις)